

- שאינם מין זבח (שיח יצחק). ועוד, שהמוספים הם קרבן בפני עצמו, ויש להם מעלה על הנסכים - שאינם קרבן בפני עצמו אלא רק השלמה לקרבן התמיד (הערות הגר"ש אלישיב).

ביום ביום לאַהר, שלשון 'ביום' משמעותה בעיצומו של יום, ולא בשעה מוקדמת ביום (רש"י). ויש שפירשו, שהלימוד הוא מכפלות המילה 'ביום ביום' (תוס' רא"ש; ריטב"א). ולמרות שהכתוב עוסק בסידור הלחם והבזיכין החדשים של שבת זו, מכל מקום כתוב זה מלמד גם על הקטרת הבזיכין [וחלוקת הלחם (ראה רש"י פסחים נח, א)] שהונחו על השולחן בשבת שעברה, שכל זה צריך להיעשות באותו הזמן (רבינו אליקים).

ומאחר שמצינו שלשון 'ביום' משמעותו איחור, נהגו להתפלל בשבת מאוחר יותר מבמיומת החול, שעל תפילת מוסף נאמר 'וביום', וכיון שמתפללים מוסף מיד לאחר שחרית, יש לאחר את תפילת שחרית (ראה מרדכי שבת שצח, ורמ"א א"ח רפא, א, ומג"א שם, ב).

מני אי רבן מין דם לנרות מיבעי ליה, שלדעת רבנן סדר העבודה הוא, דם, הטבת חמישה נרות, קטורת, הטבת שתי נרות, והיתה המשנה צריכה לכתוב שהקטורת קרבה בין עבודת הדם לגמר עבודת הנרות (רש"י). והיה ראוי שהגמ' תשאל למה לא כתבה המשנה שלדעת רבנן הקטורת היתה קריבה 'בין נרות לנרות', אך העדיפה לנקוט עבודות חלוקות של דם ונרות. עוד יש לפרש, שהמשנה רוצה לחדש, שהדם קודם לקטורת משום ש'מכפר עדיף', אף שהקטורת נכנסת לפניו [ולכן שאלת הגמ' היא רק למה לא כתבה המשנה שהקטורת 'בין דם לנרות', ואינה שואלת שהמשנה תכתוב שהקטורת 'בין נרות לנרות'] (ריטב"א).

לעולם רבנן היא, והוא הדין שהיתה הגמ' יכולה לומר 'לעולם אבא שאול היא', אך העדיפה להעמיד את המשנה כדעת רבים (רש"י וריטב"א, וראה פי' רבנו חננאל ותוס').

ובסידרא לא קא מיירי, שלא דייקה המשנה בסדר העבודות (רש"י), משום שעיקר החידוש שרצתה המשנה להשמיע לנו, הוא שיש הבדל בין שחר לבין הערביים, שבשחר הקטורת קודמת לאיברים, ובבין הערביים הקטורת לאחריהם (שיח יצחק). ויש שפירשו, שנקטה המשנה את הסדר לפי עבודות התמיד (תוס' ישנים, נדפס להלן לה, א), או שלא רצה התנא להיכנס למחלוקת רבנן ואבא שאול, ונקט דבר המוסכם על כולם, שהקטורת היתה בין דם לאיברים (ריטב"א).

בין איברים לנסכים, הקטרת האיברים של התמיד קודמת לנסכיו. ואף שהקטרת האיברים כשרה גם בלילה, והנסכים אינם כשרים אלא ביום, הרי אמרו בגמ' (פסחים סח, ב) 'חביבה מצוה בשעתה', שעדיף להקדים ולהקטיר את האיברים ביום. אכן, באופן שנשתהו ולא הקטירו את האיברים, ואין שהות ביום להקטיר גם את האיברים וגם לנסך, מקדימים לנסך, כיון שזו עבודה שאי אפשר לעשותה בלילה, ואחר כך מקטירים את האיברים בלילה, שהסדר אינו מעכב, ואם יש שני כהנים, יקטיר אחד מהם וינסך השני (ע"פ תוס' ישנים, נדפס להלן לה, ב וחזו"א מנחות לו, ה).

מנחת הבקר ונסכו תעשה, מה מנחת הבקר קטורת קודמת לנסכים וכו', שאף שהקטורת לא נכתבה במפורש בפסוק, מיתור הכתובים למדו חז"ל שהפסוק נדרש לענין הקטורת (ריטב"א).

תלמוד לומר וערף עליה העולה וכו', שמשמעות הכתוב שתהא ראשונה (רש"י). ופסוק זה שעוסק בהקטרת איברי התמיד, מלמד שיש להקדים את הקטרת התמיד לשאר הקטרות, ומצינו בגמ' בזבחים (פט, א) פסוק נוסף המלמד שיש להקדים את שחיטת התמיד ועבודת דמו לפני שאר שחיטות ועבודת דמם, שנאמר (במדבר כה, כג) 'מלבד עולת הבוקר אשר לעולת התמיד', וגדר הדין הנלמד מכתוב זה הוא, שבכל מקום 'תדיר קודם לשאינו תדיר' (תוס' ד"ה העולה, אך ראה תוס' לעיל כט, ד"ה אלא, ו"ל דאיצטריך קרא וכו'). אך לא די בכתוב זה ללמד שיש להקדים גם את הקטרת התמיד משום 'תדיר קודם', לפי שחובת היום להקריב את קרבן התמיד התקיימה כבר בשחיטה, ואילו מצות הקטרת איברי התמיד, אינה מצוה פרטית בקרבן תמיד, אלא היא בכלל המצוה הכללית שיש להקטיר את כל הקרבנות, ונמצא שמצות הקטרת התמיד אינה מצוה תדירה יותר מהקטרת שאר קרבנות, שהרי זו מצוה אחת להקטיר את איברי כלל הקרבנות, ובאופן זה לא נאמר דין 'תדיר קודם' (קהלות יעקב פסחים מז).

ואין לפרש ששני הכתובים נצרכים ללמד לענין לכתחילה ולענין דיעבד, שהרי בדיעבד אין קרבן נפסל כשהקריבוהו קודם תמיד של שחר (תוס' שם. אך ראה תוס' לעיל שם, שדנו אם נפסל בדיעבד), כיון שהקדמת קרבן התמיד אינה אלא דין 'קדימה' בסדר ההקריבה [בדומה לדין 'תדיר קודם'] ואינה מהלכות הקרבן עצמו, ולכן בדיעבד אם לא הקדים, לא נפסל הקרבן (ראה רבי שמואל פסחים נח, ב).

וכיון שהקדמת קרבן תמיד לשאר קרבנות אינה אלא לכתחילה ולא לעכב, על כן בתפילה אף שהיא כנגד הקרבנות, אם בא לבית הכנסת בשבת בשעה שהציבור עומדים להתפלל מוסף [ולא ימצא אחר כך ציבור לתפילה], יקדים ויתפלל תפילת מוסף עם הציבור לפני תפילת שחרית, שלא תינקו בתפילה אלא מה שבדיעבד מעכב בקרבנות (באר יצחק א"ח כ, א. וראה שם סברות נוספות לדין זה. וראה שם לענין ראש חודש שבול המועד). מאידך, יש סוברים שכיון שהתפילות נתקנו כנגד עבודת הקרבנות, אין להקדים תפילת מוסף לתפילת שחרית (אגרות משה א"ח ד, סח).

ומנחה לחביתין, עולה ומנחה - שהסמך הכתוב את העולה והמנחה, ללמד שלא יפסיק ביניהם (רש"י). ובירושלמי (לעיל ב, ג) אמרו טעם אחר, שמנחה שהיא חובת ציבור קודמת לחביתין שהם קרבן יחיד של חובת כהן גדול (ראה שיח יצחק).

והביתין לנסכים, שום מנחה - שהחביתין נקראו מנחה, ונאמר בהם לשון 'תמיד' ללמד שיש להסמיכם לקרבן תמיד (רש"י). ויש שהוסיפו, שקרבן חביתין הוא מכלל עבודת קרבן תמיד (ח"י הגר"ז מנחות עח, א, ע"פ רמב"ם). אך לולי הפסוק, היה ראוי להקדים את הנסכים - השייכים לקרבן תמיד, ועוד, שמצות הנסכים מתקיימת בשלימות בשעה זו, וראוי להקדימם לחביתין שאינו מקריב כעת אלא את מחציתם (שיח יצחק).

ונסכים למוספין, זבח ונסכים - שכיון שנאמר 'זבח ונסכים', יש להסמיכם זה לזה (רש"י). ובהכרח כוונת הכתוב לזבח התמיד ולא לזבח המוספין, שהרי נאמר שם 'דבר יום ביומו', ומוספין אינם קרבים בכל יום (רבינו אליקים). אך לולי כתוב זה לא היו לנסכים דין קדימה משום 'תדיר קודם', שדין זה נאמר רק בשני קרבנות מאותו סוג, ולולי הכתוב היה מקום לומר שמין זבח קודם לנסכים